

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Ne z cenami gor. Razgled po katoličanskem sveti.

Boji med velikimi državami so povzročili zmešnjave tudi v drugih državah, štere v boj neso vpletene. Takša je tudi naša država. Anglija, Francija, Nemčija, Rusija, mislijo samo na sebe, kak bi zmagale, ne pa kak bi tudi druge države zadovoljile. kak so je v miri s svojih trgovinov. Angliji dvejezero trgovskih ladj dovaža živež i orožje, prle so celomi sveti dovažale te ladje za življenje potrebne reči. Isto vala i za ostale v boj vpletene države. Skrbijo samo za sebe. Dober Bog, ki je oča vseh nas i po koga zapovedi se moramo kak bratje med seboj ljubiti, kakškolikoli vere i narodnosti smo, te dober oča naš nebeski je kinče svoje, ka so za naše preživljanje potrebni, ne nasipao samo na eden kraj zemle. Raztroso je po celoj zemlji, da bi njegova deca iz vseh delov sveta mogla do njih po tistoj lubezni, štero njim je vcepo kak bratom v srca.

Boj po vsaj krivici ne dovoljava večini sveta, da bi té prišo do teh božih darov. Petrolej je Bog stvoril, da nam sveti i nas segreva, ne pa da se ž njim kole človeštvo. Ne moremo v zadostnoj meri do njega i do drugih potrebnih reči tudi ne. Zrok toga je, da cene rastejo.

Cene rastejo. Dali opravičeno rastejo, je pa veliko pitanje? Med grehe, šteri v nebesa kričijo po kaštigo, je tudi greh navijanja cen brez zroka. Siromak, ki nema potrebnih peněz, da plača podignjeno ceno, trpi veliko krivico, štera v nebo kriči, gda se takšoj reči podigne cena, pri šteroj trgovec nikaj ne več plačao, ar ma bogate stare zaloge.

Kak pride siromak človek do toga, da plača tisti petrol, tisto žajfo, tisto kavo, tisti cukur, tisto platno itd. dražje, štere si je trgovec že pred leti ali meseci spravlo po niskoj ceni i štera cena njemi je itak nosila najmenje 25% dobička. Po kakšem zakoni vüpa zdaj ešče od 25 do 100% zaslužiti? Je tu dušna vest? Je tu smilenost? Za vnoge cote je že dozda bila pretirana cena i naj se ta ešče zdaj podigavle po brezvestnoj špekulaciji, ka bi se nenasiten milijonarski žep ešče bole puno? Sramota!

Mi obsojamo komunizem iz dna duše i prosimo Boga, naj nas reši té največje nesreče. Povdarjamo pa, da komunizem širijo ravno brezvestni špekulanti, ki cene fal küplenoga blaga na nedovoljen način podigavlejo. Tej so zrok komunizma. Te more oblast na red vzeti s strogimi zakoni i s še ostrejšimi i občutlivejšimi kaštigami. Trgovec, ki ma dušno vest, ne bo noro siromaškoga naroda, ne bo podigavao cen blagi, štero ga nikaj več ne košta, kak ga je. Ki pa nema dušne vesti, ki dela krivico, da ta v nebo kriči, naj občuti moč zakona na zemlji i če se ne spokori, tudi moč Božega srda na drugom sveti zavolo trdosrčnosti.

Italija se javno prigrasila za nepristranost.

Veliki fašistični svet je zborüvao, na šterom je zvünešnji minister grof Ciano dve vüri i četrt razlagao mednarodni položaj. Jasno je povdaro, da je Italija nepristranska, čeprav je z Nemčijov vezana po vojaškoj pogodbi i toploga prijateljstva. Nadale je povdarjao, da Italija bo čuvala svoje interese na Balkani i v Podonavji. To se pravi, ka ne dovoli niti Nemčiji, niti Rusiji, da se vgnezdijo v teh krajaj. Nemški listi na to pišejo prav ponizno, da Italija, prijateljica Nemčije, ma prav i da Nemčija nema živlenskoga prostora na Balkani i v Podonavji.

V Detroiti v Zedinjenih Državah je zgradio prekrasno cerkev na čast sv. Male Terezije glasoviti predgar po radiji duhovnik Cooghlin. Stroške za cerkev je krio s svojim zaslužkom. Sam je živo jako siromaško i je tak prišparao lepo šumo, štero je vložo v to plemenito i sveto podjetje. Zagvüšno njemi Mala Svetnica ne bo ostala dužna.

Marijina slika na letališči. Italijansko zrakoplovno društvo „Ala Littoria“ iz Brindisja je poklonilo lepo sliko Loretske Marije španskim vojnim avijati-

Čüdežno ozdravljenje v Loreti.

Pred nekaj dnevi je „Osservatore Romano“ prineso poročilo od nagloga ozdravljenja, ki se je zgodilo dne 2. julija 1938 v Loreti, mednarodno znano Marijinoj božoj poti. Ozdravljenje se je zgodilo že pred poldrugim letom, a do zdaj je bilo znano samo bližnjaj okolici — čeravno se je v Italiji dosta gučalo o njem — zdaj pa so vse komisije, ki so dogodek preiskavale, zaključile svoje delo z izjavov, da je ozdravljenje takše narave, da se z naravnim potekom nemre razlagati. Zato je tudi „Osservatore Romano“ samo zdaj spregučao od toga.

Nenadoma je ozdravela gdč. Frančiška Rao z Rima. Od svojega šestoga pa do osemnajsetoga leta je betegüvala na celom kompleksni bolezni — med njimi betežno srce, tuberkulozni pojavi i malarija — i vsa zdravniška pomoč je bila brezuspešna. Večkrat je bila tudi na kliniki v Rimi i večkrat tudi že opererana. Ednok pa je bilo njeno stanje že tak nevarno, da je že vzela svestvo svetoga zadnjega mazanja.

V juniju 1. 1938 je sklenola, da se pridruži romanji betežnikov, ki so bili namenjeni v Loreto — ona je ob toj priliki šla že tretji krat v toj bolezni v Loreto. Njeno stanje je bilo te obväpno. Splošnomi vgašüvanji organizma, se je pridružilo šče zvüžganje mehera, kila i po celom teli je bila pokrita z izpuščaji, ki so jo mantrali i slabili že tretje leto. V Loreto so jo pripelali na njenoj betežnoj posteli. Tu pa se je gdč. Rao začütüla nekša ležejša, čeravno se je šče ona sama čütüla za istinsko betežno, za kakšo jo je mela tudi njena okolica. Kda pa se je z romarskim vlakom vračala i se je vlak bližao Rimi, je nenadoma začütüla nekši pretres. V Rimi so jo odpelali v bolnico sv. Jožefa, kde pa so na splošno začüdenje spoznali, da je sploj zdrava. Včasii so se zbrali okoli nje doktorje, ki so pa ugotovili isto: popuno ozdravljenje, izpuščaji so preminoli, bolečine meheroga vüžganja so henjale i kila je preminola brezii sledü.

V septembru 1938 je tak ozdravljena znova odpotüvala v Loreto, da bi jo preiskala tamošnja zdravniška komisija. Ta je ugotovila samo nekaj zaceljeni brazgotin. Gdč. Rao je nato odišla v Rim, kde je pri vsej zdravnikaj, ki so jo v njenom dugom betegi gda vračili, zbrala zdravniška svedočanstva. Razne njene bolezenske pojave so potrdili naslednji zdravniki: dr. Aleksander Frati, prof. dr. Luigi Gedda, prof. dr. Salvatore de Villa, dr. Benedetti, dr. Jožef Mancini, prof. dr. Benedetto Casella i dr. Augustin Maltarello. Vsi ti so s svojimi podpisi potrdili njene prejšnje boleznii, kak tudi to, da po 2. juliju 1938 ne bilo od teh betegov nikši znakov več. Po preteki ednoga leta, 8. oktobra 1939 se je gdč. Rao znova vrgla preiskavi zdravniške komisije v Loreti. Ta je ugotovila, da so bolezenski znaki izginili za vedno, vidne so samo šče brazgotine, ki so pa brez bolečin. Preiskali so tudi splošno zdravstveno stanje gdč. Rao i ugotovili, da je sploj zdrava. Komisija je na zadnje preučila tudi vsa zdravniška izpričevala zgoraj omenjeni zdravnikov iz Rima i nato izpovedala svoje strokovno mnenje, da si toga ozdravljenja, ki se je zgodilo na gdč. Rao, medicinsko ne mogoče razložiti. Izjavo so podpisali naslednji zdravniki: dr. Carlo Sartori, dr. Francesco Brancati, dr. Rolando Girone, dr. Umberto Mulé, dr. Lorenzo Guerrieri i dr. Perini. — Hvala, Materi Mariji.

Sovjetska podmornica je napadnola nemško ladjo.

Nemško ladjo „Oliva“, je napadnola ruska podmornica, püstüla na njo tri strele i zatem jo preiskala. To se je zgodilo okoli Finske.

Boljševiški letalec z družinov pobegno na Finsko.

Na Finskom se je spüsto z zraka ruski letalec. Gda ga je finska vojaška oblast prijela, je začüdeno opazila, da ma v letali ženo i dvoje dece. Pobegno je z boljševiškoga paradizoma, gde glad kralüje.

Strah se je v veselje obrno

Nad finskim glavnim mestom, Helsinkijem se je prikazalo 30 bombnikov. Gda so Finci začüli njihova brnenja, so se s strahom spokrili v sklonišča i zavetišča. A napad na ne prišo. Zato so se pomali izvlekli s sklonišč i z veseljom opazili, da so to ne ruski bombniki, nego italijanski, štere njim je Italija poslala na pomoč i šteri so meli vajo nad mestom.

čarom. Slika je odposlana na letališče v Tetuani, odked je general Franko odišeo oslobojat Španijo iz rok rdečih.

Palestinski muzej. V mednarodnom salezijanskem bogoslovji na Crocetti v Turini, kde med 200 bogoslovci iz 22 narodnosti mamü tudi Slovenci svojega zastopnika, so pred kratkim odprli Palestinski muzej. V tom muzeji je viditi vse mogoče stvari, ki so kakkoli v zvezi s sv. pismom: stare lončene vrče, peneze, obleko, itd. ki spominajo na staro slavo, ki je minola.

mi so jo odpelali v bolnico sv. Jožefa, kde pa so na splošno začüdenje spoznali, da je sploj zdrava. Včasii so se zbrali okoli nje doktorje, ki so pa ugotovili isto: popuno ozdravljenje, izpuščaji so preminoli, bolečine meheroga vüžganja so henjale i kila je preminola brezii sledü.

V septembru 1938 je tak ozdravljena znova odpotüvala v Loreto, da bi jo preiskala tamošnja zdravniška komisija. Ta je ugotovila samo nekaj zaceljeni brazgotin. Gdč. Rao je nato odišla v Rim, kde je pri vsej zdravnikaj, ki so jo v njenom dugom betegi gda vračili, zbrala zdravniška svedočanstva. Razne njene bolezenske pojave so potrdili naslednji zdravniki: dr. Aleksander Frati, prof. dr. Luigi Gedda, prof. dr. Salvatore de Villa, dr. Benedetti, dr. Jožef Mancini, prof. dr. Benedetto Casella i dr. Augustin Maltarello. Vsi ti so s svojimi podpisi potrdili njene prejšnje boleznii, kak tudi to, da po 2. juliju 1938 ne bilo od teh betegov nikši znakov več. Po preteki ednoga leta, 8. oktobra 1939 se je gdč. Rao znova vrgla preiskavi zdravniške komisije v Loreti. Ta je ugotovila, da so bolezenski znaki izginili za vedno, vidne so samo šče brazgotine, ki so pa brez bolečin. Preiskali so tudi splošno zdravstveno stanje gdč. Rao i ugotovili, da je sploj zdrava. Komisija je na zadnje preučila tudi vsa zdravniška izpričevala zgoraj omenjeni zdravnikov iz Rima i nato izpovedala svoje strokovno mnenje, da si toga ozdravljenja, ki se je zgodilo na gdč. Rao, medicinsko ne mogoče razložiti. Izjavo so podpisali naslednji zdravniki: dr. Carlo Sartori, dr. Francesco Brancati, dr. Rolando Girone, dr. Umberto Mulé, dr. Lorenzo Guerrieri i dr. Perini. — Hvala, Materi Mariji.

Nigdi naprej.

Rusi so toti prišli 60 kilometrov v Finsko, ali tam, gde Finci nemajo trdnjav. Pa ešče tü mečejo z že zavzetih položajov Ruse, ki nikaj važnoga dozda neso dobili do rok. Sram je boljševike, da tak maloga naroda ne morejo obladati i se bojijo nemirov v domačoj zemlji. Zgodilo se je že celo, da so Rusi na lastne vojake strelali i da je finska bojna ladja, štero majo z Anglije, vüpala napadnoti močne ruske ladje i edno poškodovati i da so finski letalci vüpali nad glavno mesto Rusije, Ljeningrad, prileteti i letake metati za rusko delavstvo, naj ne verje boljševiškoj vladi. Finci so že 100 ruskih tankov vničili. Rusi nemajo živeža, ar so kmetom vzeli zemlo, lačen pa oropan se pa nešče nišče boriti.

Švedsko železo je smiče.

Nemčija se boji, da bo šla Švedska Finskoj na pomoč. Srbi tüdi to, da ne bi Rusija dobilo v roke bogate železne rüde Švedske.

Ocelni narod.

Predsednik finske vlade je izjavo, da se Rusija jako moti, če pomisli, da s tem premaga Finsko, da kole njihove žene i deco. Ne. Finski narod je ocelni narod i se bo do skrajnosti brano proti roparskomu napadi.

Finsko podpirajo.

Italija je poslala Finskoj 80 letal, Anglija 60 jezero plinski mask poleg orožja, Švedska pa topove.

Zahodno bojišče.

Bojov ne. Ladje se den za dnevom potaplajo i to ne samo vojsküvajočih se držav, nego tüdi mirnih. Nemških podmornic je potoplenih 40. Nemci so prileteli nad Pariz, a francoski protiletalski topovi so je pregnali. Angleški rüšilec „Jersey“ je napadnola nemška podmornica, 10 mornarov je mrtvih, 12 ranjenih.

Vmori na nemškoj meji.

Prek od Št. Ilya je neki neznanec streló na nemškoj zemlji nemškoga carinika i drugoga uradnika, potem pa pobegno, zatem je pa streló nemškoga stražnika. Nemška oblast je zaprosila našo, naj njej izda morilca, če bi se k nam pritepo. A to ne bo trbelo, ar je nemška vojska zadobišala morilca i ga strüla.

Velike zgübe komunistov na Finskom.

V par dnevaj je Sovjetka Rusija zgübila na Finskom v mrtvih, ranjenih i zgrabenih svojih vojakaj 25 jezero. Ruska vojska broji polmilijona, z jezero topovi i petsto bombniki. Pa dozda so Finci premagali s svojov malov vojskov, a s tem vekšov navdüşenostjov napade boljševikov. Do 5. decembra so vničili 80 ruskih tankov.

Opomin Romuniji.

Italijanski listi opominajo Romunijo, naj se pomiri z Madjarskov i Bolgarijov, ar njej ovak nišče nede mogo pomagati. Ruska kominterna, to je vodstvo ruske boljševiške stranke, je grdo napadnola Romunijo zavolotoga, ka ne reši menjšinskoga pitanja i ne da svojim podložnikom, Rusom i Rusinom pravic. To je na kratek čas streznilo Romunijo. A zdaj, gda je boljševiška vlada Romuniji izjavila, ka napad kominterne ne napad ruske zvünešnje politike, se Romunija pali zadovoljno smeje. Ešče bole se njej pa smejejo boljševiki, pri šterih je laž tak sveta, kak pri nás istina.

Vojske na türskoj meji.

Rusija zbira vno go vojske na türskoj meji. Zagovarja se s tem, da prej tüdi Francija ma v Aziji 300 jezerno vojsko, štera šče predreti do ruskih petrolejskih vretin na Kaukazi. Angleži pa nasprotno trdijo, da šče Rusija priti do angleških petrolejskih vretin v Iraki. Edno je jasno, komunisti ščejo svet v svetovno bojno pognati, da bi svoj brezbožen navuk ležej razširili.

Sveti Oča duhovnikom v vojaškoj službi.

Sveti oča so poslali pastirski list vsem duhovnikom po sveti, ki so pozvani pod orožje, ali orožne vaje, naj nepozabijo v svojoj službi glasiti Kristušov navuk i naj i tü živejo kak Kristušovi namestnik.

Tajnik nemškoga konzulata vmorjen v Newyorki.

Neznani hüdoelci so vmorili tajnika nemškoga konzulata v Nemyorki v Severnoj Ameriki. Tajnik je vmorjen na stanüvanji v Brooklyni, šteri je en del Newyorka.

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Sloj, Krajina.

Letna naročnina v državi 30 Din., mesečno 2-50 Din., v inozemstvu 72 Din., mesečno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na skupni naslov pri širitelaj v državi je letna naročnina 24 Din., mesečna 2 Din. — Plačati se mora naprej. Stev. položnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din. i tak niže. Poslano med tekstom vsaka reč 2 D. mali oglaš do 10 reči 5 Din. više vsaka reč 1-50 Din.

Nedela

v Adventi tretja.

Tisti čas so poslali Židovje z Jeruzalema duhovne i levite k Ivani, da bi ga pitali: „Što si ti?“ I priznao je, i ne je tajio: „Jaz ne sam Kristuš.“ I pitali so ga: „Ka si tak? Si Elias?“ I pravo je: „Ne sam.“ Si prorok ti? I odgovoro je: „ne.“ Pravili so zato njemu: što pa si? da odgovor damo tem, ki so nas poslali: Ka praviš od sebe? Pravo je: „Jaz sem glas kričečega v pustinji. Zravajte pot Gospodovo, liki je velo Izaias prorok.“ I ki so bili poslani, so bili z med Farizeušov. I pitali so ga i pravili so njemu: „Zakaj pa krstiš, če ti nesi Kristuš, niti Elias, niti prorok?“ Odgovoro njim je Ivan govoreči: „Jaz krs-tim z vodov: na sređi med vami je pa stao, šteroga vi ne poznate. Te je, ki pride za menom, ki je pred menov i jaz ne sam vrejden, da bi njemu odve-zao remenje njegove obuteli. To se je zgodilo v Bethaniji prejk Jordana, kde je Ivan krsto. (Jan. I. 19—28.)

Zakaj je šo Ivan Krstiteo v v puščavo? Svet, istina, ne mara za človeka, ki nikaj nema i ljudi ceni po premoženji i po njihovom družabnom dostojanstvi. Pa zakaj je teda Ivan Krstiteo šo v iz bogate očine hiže v puščavo? Zakaj je šo z doma sv. Frančišek Asiški i vrgeo skopomi oči vse nazaj, pa si zbral samo razdrto kapelico v svoj deo, svojo porcijunkolo i živo na Alverskoj gori v velikom siromastvi? Zakaj je dao sv. Karol Boromejski vso svojo velikansko dediščino siromakom i se je kak kardinal oblačo v oblačila, šterih so niti šterci ne šteli meti?

Ne pitajmo: zakaj? „Nebesko kraljestvo trpi silo i samo tisti je bo dosego, ki se poslužuje sile.“ Med velike svetnike čtemo tudi Ivana Krstitea, a ne bi ga čteli med nje, če bi se bio oblačo v fina oblačila i bi stanüvao v palači. Ivan Krstiteo je meo pozvanje, opominati i zvati ljudi na pokoro. Kda pa vabi druge v boj proti hüdobnomi sveti. i proti poželenji mesa, mora v boj najprle sam.

Zakaj pa se je Gospod dao krstiti? Več njemu ne trbalo krsta.

1. Eden vzrok toga navaja Kristuš sam: „Daj, da se to zgodi, da se spuni vsa pravičnost.“ Pravično je pa, da spurnimo sami, ka naračamo drugim. I ar je Kristuš naročo sveto svestvo krsta kak najpotrebnejše, bilo je prav, da se je tudi sam dao krstiti.

2. Šteo je Gospod s svojim sv. krstom posvetiti vodo vsega sveta, da postane sveto orodje, s šterim boža reč v svestvi krsta odjemle od krščenca vse grehe i grešne kazni pa ga prerodi v dete bože.

3. Nam je šteo Kristuš dati zgled poniznosti. K Ivani so prihajali grešniki i spokorniki. V znamenje, da ščejo pričeti novo življenje, da se ščejo duševno preroditi, jih je potapľao Ivan v vodo pa zdigavao iz vode k novomi življenji. Sin boži, ednaki Bog z Očom, je vzeo na sebe grehe vsega sveta i stopo med spokornike, ne za sebe, pač pa za tiste, od šterih pravi evangelij, da bodo vsi pogubľeni, če ne bodo delali pokore.

4. V svojem krsti je šteo Gospod nam prikazati sad našega sv. krsta. Odprla so se nebesa: tak je odpre sv. krst nam. Začuo se je glas z nebe: „Te je moj ljubľeni Sin!“ Tak postanemo pri sv. krsti deca boža tudi mi. Prikazao se je Sv. Duh v podobi goloba: tak po sv. krsti začne v človeki delati milost Sv. Duha.

Rous Štefan:

Kratka zgodovina našega Odrešenika.

Uvod.

Zopet bomo svetili lepe božične svetke, to nedoumljivo skrivnost rojstva našega Zveličarja. Toda to kar bomo svetili in gledali v prispodobu, to se je resnično dogodilo. To ni zmišljotina kaknega pobožnega zamak-njenca, ampak zgodovinsko dejstvo, ki se je pred tisočdevetstotridesetosem leti res zgodilo. Angelske besede „rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar. Našli boste dete v plenice povlito in v jasl položeno“ so se res v istini uresničile. Te angelske besede niso vzgojna zmišljotina, ki bi imele namen, da narodu vrinejo v mraku in dolgih zimskih večerih, ob brljenju posveta in svetlikanju snežnih kristalov pri mesečnem svitu neko pobožno misel, ki bi jo dedeki in mamice pripovedovale otrokom. Božič ni samo svetek daril in z lepi navad postavljanja božičnih drevesc in jasic, kar nebi imelo nobenega resnično zgodovinskega pomena; nasprotno, mi obhajamo spomin resničnega rojstva Jezusovega. Pravi Jezus je zgodovinski Jezus, je rojen od Marije Device. Ime Jezus je veliko v zgodovini, je poznano po vsej zemlji, se moli in časti v sredi vseh ljudi, vseh rodov in časov našega stoletja. Tudi največji mlačneži modernih razumnikov priznavajo, da je Jezus resnično živel in le omejen človek taji to zgodovinsko dejstvo.

Dragi braver! Skušal ti bom opisati v kratkih besedah na podlagi evangelskih dejstev, ki so jih zapisali davno Evangelisti in znanstveniki razložili, zgodovino Jezusovega rojstva, v kolikor mogoče na razumljiv način. Je to zelo ranimiva in topla zgodovina. Pokazal ti bom, da so v Betlehemu bile prve jaslice in je v njih ležalo dete Jezus. Opisal ti bom vse okolščine in stanje one dobe in ljudstev, ki so v neposredni zvezi z tem dogodkom.

Položaj človeštva pred Jezusovim rojstvom.

Vsaka doba, tako ta, ki je že za nami, v kateri živimo in ki bo nastopila, obsega gotovo številno dogodkov, ki ji vtisnejo pečat posebnosti, ki jo razlikuje od poprejšnje, sedanje ter bodoče dobe. Ravno tako kakor ne moremo sedanjega časa pustiti, ne da bi upoštevali trenja dogodkov, ki se odigravajo pred našimi očmi, ne moremo mimo dogodkov starega časa, to je dobe, ki je bila pred Jezusovim rojstvom. Jezusovo rojstvo je velik mejnik v zgodovini človeštva.

Horvat Martin:

Mladiva ribiča.

Lepo sunce je sijalo, edne majniške nedele odvečara. Nebo je bilo čisto, brezi vseh mege. Veter se je pomali poigravao s travom i vrhami drevja.

Ribičev Ferko, pa sosidov Števek, sta sedela v lepoj hladnoj senci. Bila sta komaj oproščeniva šole, pa sta si večkrat pogučavala, ge bi prišla do par dinarov, ka bi si kupila cigaretline. Njeva sta mislila, ka je tou nekša čast, či človik kadi. Stariva sta že zadosta i lahko hapla, da so jima prle v šoli branili. Bila sta si prijatela i sosida, pa sta mela večkrat čas si pogučavati od cigaretlinov.

„Kaditi, tou je le faj“, je pravo Ferko, „da malo potegneš, pa te se ti dim skadi vö iz vüst. Tou je le nekaj gospockoga“.

„He, ja se pa nikaj ne mislim za kaditi, davitak nemáva penez, ka bi sikúpila“, je modrúvao Števek. „Ve pa tij si Ferko takši, na vse navrženi pa

Večina človeštva pred Jezusovim prihodom na svet je v senci poganstva, ne pozna enega resničnega Boga, ampak moli in časti vse polno bogov in boginj, ki so jih izmislili njihovi vodniki. Le izvoljen narod Izrael, to je židovski narod, ki ga je razmeroma zelo malo med ostalimi narodi, je poznal enega pravega Boga pod imenom Jahve ali Jehove ter ga častil.

Večino tedanjega sveta je vladal Rim, to je država tako zvanih Rimljanov, ki so govorili latinski jezik. Ta rimska država se je razprostirala skoraj po vsej tedaj znani Evropi in sicer na severu do Donave in Rena, na vzhodu čez Karpate globoko v Romunijo, na jugu ves Balkan, še v Malo Azijo in na zapadu južna Francija in večina Španije ter deloma Anglije. Izven Evrope je bila pod rimsko oblastjo še severna Afrika, Egipt in seveda vsa Palestina. Vse to je bilo podložno rimskemu cesarju. V tej veliki državi so bili razni narodi, raznih jezikov, po večini pol divji, ki so jim ukazovali Rimljani. Našega slovenskega naroda tedaj še ni bilo v sedanji domovini.

Sploh ne vemo točno, kje so tedaj bivali naši pradedje; kajti naši pradedje so se naselili v naše kraje šele okrog šesto let po Jezusovem rojstvu. Tik pred rojstvom Jezusovim je bila ta Rimska država na višku svoje moči in slave. Vladal je tej ogromni državi cesar, imenovan Oktavijan Avgust, ki je nastopil vladno trideset let pred Kristusom in je vladal do štirinajstega leta po Kristusu. Njegove čete (legije), njegovi generali in ministri vlagajo nad to ogromno državo. Povsod velja glas rimskega uradnika in rimske pravo, ter latinski uradni jezik. Rimski cesar drži v svoji oblasti vse ogromne sile vojnih čet. On je vrhovni duhovnik, ki je čaščen kakor bog. On razpošilja zemljomerce, da razmerijo zemljo. Razpošilja cenzorje (cenilce), da ocenijo vrednost zemlje in zabeležejo dohodke ter seštejejo podanike in razpišejo davke. Cesar ukaže delati slavne rimske ceste in vodovode, zida tempelje-cerkve bogovom in boginjam in naseljuje rimske prebivalce — doslužene vojake. Cesar daje iz državnih žitnic žito za kruh siromasnim množicam in jim prireja zabavne igre v ogromnih cirkusih. Rimska država je tista zver, ki jo je prerok Daniel napovedal, da bo spala potem, ko bo vse požrla in uničila. Narodi izven rimske države, ki so jo polagoma začeli nadlegovati in

siliti v njene pokrajine, so tik pred velikim dogodkom trenutno utihnili in mirovali. Vesoljnost, se zdi, da je zadremala pod krili rimskega orla (državnigrb). Mir je splošen. Veliki pesniki, kakor Vergilij, Ovidius in drugi, opevajo ta lep razvoj rimske države za cesarja Avgusta. Pisatelji in zgodovinarji nam opisujejo to dobo, kot zlati vek rimske države. Tempelj boga Janusa je zaprt, skozi dvanajst let ne pride iz njega bog vojne. (Pripovedka pripoveduje, da so Rimljani tempelj boga Janusa odprli, ko se je začela vojna, da so mu ljudje lahko darovali svoje darove, da bi jim pripomogel do zmage v vojni s sovražnikom). Ob tej uri tišine, ko meči snivajo, se je imel roditi On, ki ga prerok Izaija imenjuje „Oče novih časov.“ (Iz. IX. 6.)

Nobena oblast pozneje ni podjarmila toliko sveta!

Ogleimo si še svet, ki je v oblasti Rimljanov, kako je živel v verskem oziru.

Življenje poganov.

Pogani so imeli vse polno bogov in boginj, v katere so verovali in jih častili. V tej dobi je vera v božanstva pri poganih na višku in obenem se je začela nagibati k zatonu. Božanstva, kakor Bakhus, Cerera, Jupiter, Neptun, Pluton, so v velikih časteh pri ljudstvu. Vsa grozovitost tajnih daritev in pokvarjenost naroda se izžlvia. Človeštvo je lahkomišljeno, pokvarjeno, ki je molilo to množico bogov in boginj. Greh in suženjstvo greha mu je všeč. Masa ljudi ploska ogabnim verskim obredom poganskih žrecov (svetenikov) ter poje lahkomišljene pesmi ob verskih slavnostih. Trideset stoletij je vladalo temno poganstvo človeštvu. Tak jarem je težil človeštvo! Toda versko čuvstvo je kljub vsem slabim okolščinam ostalo v nekaterih srcih neoskrunjeno, še so bili ljudje, ki so iskali resnico in krepost.

Sadovi tihoga dela.

Mnogo se dogaja po sveti, štero je objavljeno v časopisaj i tak pride na znanje skoro vsem ljudem. Dosta se tudi zgodi i mine, ka ostane tiho i skrito, čeravno ta tiha dela včasih dosta sadü obrodijo i to dober ali slab. Dnes den majo navadno največ uspeha tisti, šteri znajo fejt govore držati i se ljudem na vse mogoče načine pokazati, ka oni z celov močjov delajo za dobroto. Tej majo vsigdar več uspeha i prednosti, kak tisti, šteri s svojimi tihimi delami ravno telko pomagajo narodi, ali mogoče šče več.

V sredi vesoljnega pogina je Bog celo med pogani varoval iskre, ki so skušale netiti svetlost, ki naj sveti v temi src. To so bili poganski modreci ali filozofi, tisti pogani naravne vere, ki jih je Gospod imel v svojih globokih pogledih in se o njih izrazil z besedami „veliko jih bo od izhoda in zahoda“. Poganstvo ni normalno stanje človeštva, ampak bolno stanje. Narodi, ki so se ga poprijeli, so polagoma izumirali. Poganstvo se je pokopalo s svojim življenjem in s svojimi bogovi. Kar niso mogli urediti poganski svečeniki, ali bolje rečeno žreci, to so skušali razni modreci popraviti s svojo znanostjo, da bi dvignili narod iz pokvarjenosti. Modroslovje je skušalo nadomestiti vero. Posebno izobraženi in bogati ljudje so se začeli oklepali modroslovja in njega glasnikov. Nastal je nov stan modroslovcev, ki naj bi nadomeščali poganske svečenike. Da bi se ločili od ostalih ljudi, so modreci začeli nositi posebna oblačila, hodili so po ulicah večjih mest ogrnjeni v dolge plašče z obraščeno brado in s spuščnim pogledom ter zamišljenimi obrazi, s palico v roki. Zdelo se je, da gospoduje njih duh nad narodno dušo. V svojih predavanjih, ki so jih imeli vsak dan na javnih prostorih, po navadi na glavnem trgu, tolažijo in karajo poslušalce. Veljavnejši može so se jih začeli oklepati in celo cesar Avgust je vzel na svoj dvor modrijana Azeja, kateremu je poslal svojo ženo Livijo, ki je bolehal na veliki domišljiji. Azej je skušal Livijo odvrniti od nezdrave domišljije.

Nastale so razne modroslovne šole, ki so učile človeštvo, kako naj živi, toda njih nauk ni bil enoten, ampak si želi nekaj več. Vest ni mirovala, pregrehe so preveč kričeče vpile, zato pa modreci niso mogli najti pri ljudeh uspeha s svojo modroslovno razlago. Poganstvu je manjkalo jedro, ki je Bog. (Dalje.)

nendri spravi, bar dva dinara, ka va enkrat kušala.“

Komaj je tou povedao, se je že Ferko nasmejao, kajti prišla njemu je pametna misel v glavo. Malo se je smejao z modrije svoje i si mislo: Jaz sem le čeden, ka vse zmislim. Števek ga je dugo gledao, pa nej znao, ka se Ferko smije, ka tak dugo nikaj ne pove.

„Jaz znam ka“, se je oglaso Ferko. „Naš ajtek so gnes odišli v Lotmerk, pa ladjo majo v strugi pri Gaborovoj hiži. „Znaš Števek, ka bi šla lovit ribe, pa te odava ribe i si kupiva cigaretline. Križak pa doma jaz zemen, vej nišče nede znao za tou.“

„Ja, Ferko, tij si le pamenten, tou de fejt, ajda zravna odiva, ka več naloviva. Tij idi zravna domou, pa zemi križak, samo ne povej kama va šla“, je pravo Števek.

„Nikaj se ne boj, jaz znan bole kak ti, ka naj pravim, pa ka nej, samo kadila pa bova, kadila, kak Törki“, je pravo Ferko. Nej je dugo trpelo, ka sta

mladiva ribiča šla prek po ograda, proti strugi. Ferko je neseo na rami križak, pa si veselo fučkalo. Števek je pa zamišljeno stopao za njim, tudi on je bio v obraz viditi vesel, pa si že naprej premišľavao, kak de večer kadio.

Prišla sta do ladje, Ferko je skočo notri, pa dao Števek križak i njemu pravo, kak naj zdigavle. Sam pa je prijaio za štango i ladja je zaplavala po strugi. Faj je plaval, ve je tam mirna voda vsigdar. Ferko je v ladji znao voziti i je vozo, ge je bole globoko, kajti njeva sta mislila, ka tan sou vekše ščuke.

„Ferko pomali, ka takšo ščuku vidin, deset dinarov je vredna“ je zakričao Števek. „Viš tou je, tisto pri bregi“, je pokazao s prstom na njo. Ferko je pomali vozo ladjo. Da sta prišla do brega, te sta vidila, ka tisto nej ščuka, liki bat, ki je ležao v vodi.

„Ej Števek, da si pa nouri“, je pravo Ferko, „ge je ti ščuka, vidiš, ka je tisto bat. Števeka je sram gratalo, ka nema deset di-

Večkrat se pa tiha dobra dela izkažejo i smo hvaležni tistim, šteri so takša dela zvršili. Včasih se pa za tiha slaba dela tudi dobi „nagrada“. Vnogi se potem čudijo, kak je mogoče, da nišče nikaj ne znao, zdaj pa telko vse nevol na ednok.

To vse so sadovi tihi prikritih del, šteri morajo prve ali sledkar dozoreti i tak vsakomi na oči priti. Tiha dobra dela, komi so neznana, je ne bo hvalo, zato tudi tihi slabih del ne zagovarjamo, če so nam neznana... Božimlini meľejo pomali, samo gvušno i na čisto vse premeľejo. SMU

narov, on se pa že veselio. Pa zato nikaj ne marao. Položo je križak v vodo i oba sta napeto čakala, ka zdaj bou. Števek je kumaj djaio, križak notri, pa je nekaj zmlelo v vodi. Števek je zdigno i rejsan, mala riba je bila notri. Kumaj sta k sebi prišla od veselja, da pa včas je bilo veselja konec. Števek je pravo, ka jo on s križaka vzeme, Ferko pa pravo, ka jo on z križaka vzeme ikaŠtevkivujde. Malo stasešćukala, te se pa ladja nagnola i riba vujšla. Števek pa Ferko sta zaplavala. Ferko je bio prvi na bregi ves moker, za njim pa Števek.

Bilo je za teden dni. Ferko je prišeo k Števek. Da sta se zaglednola, sta se smejala. Ferko je pravo:

„Števek kelko si dobo rib doma“.

„Ja, ve tou si tij kriv, ka sva se skupala pa šče bitiva sva bila doma.“

Odtistimao sta si nigdar več nej mislila, ali pa gučala od cigaretlinov.

Glasi iz Slovenske Krajine.

Diplomirao je na veterinarskoj fakulteti v Zagrebi dec. 2. Obal Štefan z Sobote. Imenovan je bio agilen član akademskog kulturnoga društva „Danice“. Iskreno čestitamo.

Zbetežao je na očeh širiteo naših listov, Casar Joško z Bogojine. Zdravi se v mariborskoj splošnoj bolnici. Želimo njemu od dobre matere Marije, da operacijo srečno prestane i se vrne zdrav domo i širi z gorečnostjo naše liste.

Dobrovniki. V najkrajšem časi se priselijo k nam č. šolske sestre iz Slovenske Bistrice i odprejo v Gerencovoj hiši šolski vrtec. Stanovanje njim plača banovina i njim pokloni tudi letno podporo za preživljanje.

V. Polana. Pred lepim Marijinim svetkom smo držali tridnevno i si olepšali dušo, da vredno svetimo den Najlepše Matere. Tridnevna je dokončana v nedelo po svetki. Cerkvene govore so nam držali preč. g. Törnär Anton, salezijanec.

Markovci. Lipa v Markovcih je stara nad 500 let. Pred 43 leti je držao vučito Kodela, brat seničkoga župnika, jubilej te lipe, 500 letnico, vsado je edno lipo, toj lipi na spomin, a se je novo vsajena že posušila, stara je šče fejš. Turki so cerkev požgali l. 1664. Farniki so zvone zakopali v zemlo v bližini cerkve, zdaj Horvatov grünt.

Beltinci. Mil. grofica so nam dali prenoviti oltar sv. Antona, šteri zdaj zgleda kak ščista novi. Delo so zvršili nemški umetniki. — Meseca novembra so se prinas vršile duhovne vaje za tretje rednike cele fare. Vaje je vodo č. g. pater Henrik Damiš od Sv. Trojice.

Kuzma. K nam sta primeščena na šolo Fujs Martin i gospa za vučitelja i vučitelico od sv. Andraša v Slov. gorica. Naj se dobro počutita med nami.

Gančani. Vmrli so Matko Ana, mati našega lanskoga novomešnika. Sin duhovnik so jih ššli še živo najti, pa so edno dobro viro kesnej prišli. Pokojno je poleg sina še šest duhovnikov sprevedilo na zadnjoj poti z velikanskov vnožinov naroda, šteromi so se sin duhovnik, ki so osem dni mešovali v našoj kapeli, srčno zahvalili za vdeležbo. Naj Prečista Devica Marija reši trpljenja pokojne dušo, njene ostale pa potolaži.

Pozdrav pošilajo uredništvi Novin, naročnikom Novin, posebno našim izseljencem v tujini Nemet Micika i pajdašice iz kühnje g. Faflikove v hoteli „Central“ M. Sobota. Se jako dobre počutijo, k božoj službi vsako nedelo skupno idejo i so jako zahvalne g. Faflikovej za materinsko skrbilnost, s šterov je obdajajo.

Kak se krstijo verniki krive vere sv. Dūha. Ar sem pred nekaj dnevi v soboto, 25. novembra meo priliko viditi, kak krstijo duhovniki krive vere sv. Dūha njihove nove pristopnike, sem skleno, da te dogodek opišem za Novine. Pred nekaj dnevi so se v potoki Ledave dali krstiti trije odrasčeni ljudje, edna ženska ino dva možka, v krivo vero sv. Dūha. Krst se je višjo po sledečem obredi: Vsi trije so popolnoma slekli svojo obleko i si oblekli tenke, duge, bele srakice. Tak oblečeni so stopili za duhovnikom v Ledavo. Tam je duhovnik ednoga za drugim krsto i to: nad glavov njemi je držao roko i molo: „Krstim te po osvedočenji tvoje vere v imeni Oče i Sina i sv. Dūha“, pa ga med tem pogrozo v ledeno mrzlo vodo, tak da je bio za trenutke ves pod gladinov vode. Kda ga je potegno z vode, je novokrščenec odgovoro na duhovnikove

reči: „Amen.“ Vsaki si lahko misli, kak je je zeblo, kda je je duhovnik pogrozo v mrzlo vodo, ve je mene zeblo i me trosilo od mraza, ki sem to gledao, čeravno sem bio prav po zimsko oblečen. To, da je popolnoma pogrozi v tekočo vodo, njim da krivo misliti, da je s tem voda popolnoma očisti, dozda včinjeni grehov. — Siromaki zablojenci. (M. J.)

Turnišče. Za našo farno knjižnico so še darovali: Mladinska matica v Ljubljani 5 knjig i 50 števk mladinskega lista „Naš rod“; Učiteljska tiskarna v Ljubljani tri krasno vezane knjige; Nova založba v Ljubljani 13 knjig; Družba sv. Cirila i Metoda v Ljubljani 22 knjig; salezijanski zavod na Rakovniku 22 knjižic i trgovec g. Anton Macun v Maribori 50 din. Vsem darovnikom se lepo zahvaljemo, zednim pa tudi ostale naprošence ponovno prosimo, da bi se našoj prošnji za podporo odzvali pa nam nekaj darovali, ar ljudje prav pridno segajo po knjigah, a jim zavolo pomenkanja knjig, žao, ne moremo vseli podvoriti. — Župnijski urad.

G. Lendava. Lepi dar, 1000 Din za našo siromaško deco so nam poslali voditeo slovenskoga naroda dr. Korošec, predsednik senata. Za prekrasen dar se tukajšnja podružnica sv. Cirila i Metoda v imeni naše siromaške dece najlepše zahvaljuje. Bog jih naj ohrani, da bi še vnojo siromaške dece lahko obdarili s svojov nadčloveškov dobrotljivostjo. — Nepričakovano lepo smo proslavili letošnji svetek Brezmadežne, 8. dec. Do polodne je bila cerkev puna mladine, ki je z očiščenimi dušami prejemale Jezusa v Najsvetejšem Svesti ljubezni. Popoldne po cerkvenoj slovesnosti je bila skromna akademija na čast Brezmadežnoj. Istočasno je bio tudi sprejem članic v dekliški krožek. Devet mladenk je stopilo v vrsto borcov za Kristušovo kraljestvo. Jasno ino odločno so izpovedale vernost Bogi i narodi slovenskomi. — Sreča. Naš g. kaplan so zadeli na loteriji „Slovenski dom“ v Petrovčah, žensko kolo. Vsi smo veseli, da je tak lepi dobitnik prišeo v našo faro. G. kaplani pa na izrednoj sreči čestitamo! Zda so razpisane nagrade pri „Domoljubi“ i „Bogoljubi“, ka če bi tudi drugi poskusili srečo i s tem pomagali i podprli dobro stvar.

Črensovci. Neznani tovaže so se lotili kukorčnjaka gostilničara Bauer Samuela. K sreči pa z vlomljenoga kukorčnjaka neso mogli nikaj odnesti, ar je ravno v tistoj nočjoj viuri privozo čakovečki Bolgar, da bi tu krmo.

Prosveta.

D. Lendava. V nedeljo 10. dec. t. l. se je vršil redni letni občni zbor „Katoliškega prosvetnega društva“ v D. Lendavi. Izvoljen je bil novi odbor s predsednikom g. Davorinom Grškovnjakom, davčnim inspektorjem. Društvo stopa v novo poslovno leto z nado, da ga bodo podpirali vsi trezno misleči ljudje, katerim je v prvi vrsti blaginja naroda. Naše ljudstvo kopni po izobrazbi duha in volje, zato dajmo in nudimo prilike, da se povzpne na čim višjo stopnjo kulture, da bo znalo presojati med dobrim in zlom. Čim več bomo storili za katoliško prosveto, tem manj nevarnosti bo, da bi nam krivi preroki zapeljali naše ljudstvo na stran pota.

Župnik cvetočega vinograda. Timmermansovo igro v treh dejanjih bo vprizorilo Prosvetno društvo v Soboti v prosvetni dvorani, dne 16. decembra ob 8. uri zvečer in v nedeljo,

17. dec. ob 3. uri popoldne. Režira prof. Potokar Jože. Vstopnina običajna. Vljubno vabljeni.

Hotiza. Z velikim uspehom je vprizorilo naše društvo igro: „Sirota Jerica.“

Črensovci. Miklaužov večer je v popolnosti uspel. Nabito polna dvorana Našega Doma se je veselila lepi predstavi.

Kobilje. Dec. 8. na god Brezmadežne je naš F. O. priredil v šoli lepo igro „Užitkarji“ in veselo igro „Poštna skrivnost“ ali „Začarano pismo“. Igra je dobro uspela.

Slovenski javnosti. Z ogorčenjem smo vzeli na znanje, da nekateri Prekmurci med njimi,

Oni za nami.

Nek poslanec Hrvacke Seljačke Stranke je meo spravišče v sosednem Medjimurju. Na spravišči je med drugim pravo, da Slovenci začajo iti za Horvati i zahtevati Slovensko banovino. Mi pa odgovorimo, da je ravno napak. Gda so Slovenci pred 20 leti zahtevali aotonomijo za Slovenijo i Hrvatsko, so hrvatski poslanci doma za pečov sedeli. I gda so slovenski poslanci sodelovali v opoziciji i zahtevali aotonomijo, so hrvatski poslanci bili združeni z radikali i niti mislili ne na aotonomijo. I gda so Slovenci zato, ka so sodelovali poznej v Beogradu z vladov, dobili razne pravice, so Hrvati nam neštetokrat v oči vrgli, da mi mammo vse pravice, oni nikaj, da mi mammo svojo slovensko banovino, oni svoje hrvatske ne i da jo morajo dobiti. To smo neštetokrat čuli. Te pa Hrvatje idejo po poti Slovincov, po poti, štero so shodili Slovinci.

Slovesnost 20 letnice slovenskoga vseučilišča.

Slovenska univerza obhaja svojega 20 letnoga obstoja spomin 16. ino 17. toga meseca. Prvi den v gledališči z slavnostnim predavanjem Foersterove opere „Gorenjski slavček“, drugi den z akademijom na univerzi.

Tovarna za moder galic.

Naše kmetijske zbornice so po svojih zastopnikaj obiskale kmejskoga ministra dr. Čubrilo- vič Branka i njemi predložile prošnjo, naj na zadružnoj podlagi ustanovi še edno tovarno za pridelavo galica, ar edna ne zadostuje naročilom. Minister je v to privolo.

Načrt za novi volilni zakon

Vlada je izdelala tri načrte za novi volilni zakon, šteri bi predpisao tajne volitve. Šteri načrt bo nazadnje sprejet, ešče ne določeno.

Angleži i Francozi kupujejo romunski petrolej.

Francozi i Angleži so vzeli za leto dni v najem vse romunske ladje, ar namenijo pokupiti ves romunski petrolej.

Prvi mrtev Francoz odlikovan.

Prvi francoski vojak, ki je spadno v tom boji i si je zaslužio vojni križec, je bogoslovec z Elsassa. Francoski duhovniki, nesamo, da so junaki na fronti za slobodčino domovine, nego tudi junaki za Kristuša, šteroga vero razširjajo s svojim zgledom i s svojimi rečmi.

Od atentata v Müncheni.

Od atentata v Müncheni pišejo svetovni listi, tudi nemški, da bi v tistoj dvorani, gde se je vršo atentat, mogo govoriti Hess, ne pa Hitler. I da Hitler bo govorilo, so znali samo ništerni velikaši. Himmeler, voditeo policije je gotovo preiskao vse lokale v hiši, kam je prišo peklenski stroj notri. Pitanje nastane, zakaj je

celo pisatelj Miško Kranjc „delujejo na to, da bi se Prekmurje pripojilo banovini Hrvatski.“ Prepričani smo, da je edini uspešni, vsestranski razvoj naše Slovenske Krajine mogoč le v najtesnejši zvezi z ostalo Slovenijo, kakor je že to neizpodbitno dokazala zgodovina naše 20 letne svobode v Jugoslaviji. Zato kot zastopniki Katoliške slovenske prosvete v Lendavi in okolici proti vsaki nameri odcepitve našega slovenskega ozemlja od ostale Slovenije najodločnejše protestiramo in zagotavljamo slovensko javnost, da se bomo proti vsem takim nameram borili z vsemi dovoljenimi sredstvi. — Kat. prosvetno društvo Lendava.

Hitler tak mirno govorio i zakaj kratko, zakaj ne bilo v dvorani imenitnikov narodnoga socijalizma. Listi sklepajo, da se je atentat premišleno mogo vršiti že zato, ar pred atentatom so bili po celoj Nemčiji odredjeni varnostni ukrepi. Listi sklepajo, da se je atentat vršo zato, naj se prestrašijo pristaši casara Viljema, ki po zvezi z boljševiki visoko zdigavajo glave i ka se vdari po kat. stranke centra pristaši. To svedoči preiskava v Müncheni v palači častitlivoga starčka, kardinala Faulhabera.

Pismo francoskih katoličanskih novinarov predsedniki vlade Daladieru.

Veliko francosko katoličansko novinarsko društvo, štero šte med svojimi člani okroglo sedemsto novinarov i pisatelov, je poslalo pismo francoskomi ministrskomi predsedniki Daladieru, v šterom se štejo sledeče lepe reči: „S tem, da se združujejo sile poganstva, je tudi dokazano, da se osnovni pojmi vere i jakosti kvarijo. Protikršćanstvo, štero je jedro narodnosocialističnoga navuka, srčča po naravnoj poti sovjetsko brezboštvo v grozovitih napadaj proti katoličanskoi Polskoj. Tak je svaja, štera Europo zdaj z krvjov namaka, nikaj drugo, kak en deo vsakokratnih napadov, štere zvršavajo oblasti teme proti kršćanskim pravicam i proti kršćanskoi kulturi. Društvo žele, da bi po miri države i narodi, Austrija, Češka i Polska, štere so podvržene premagovalci, znova zadobile neodvisnost i nadale, da bi mir potrdilo med narodi jakost, kak je to določo sv. Oča Pij XII. v svojoj okrožnici.“ — Društvo izraža nadale želo, naj se Francija vsikdar bole zaveda svojega kršćanskoga poslanstva, da njena veličina v tom leži, kak tudi rešitev europske skupnosti. Europa ne bo najšla tečas svoje kulture i svojega miru, dokeč se ne nagne k svojoj vretini. Vretina kulture je pa samo Kristušov evangelij.

Polski zgrableni.

Polskim zgrablenim vojakom se tak slabo godi, da jezeri vmirajo od mraza i glada. Tak pišejo svetovni listi, ki odkrivajo grozote trpljenja polskih zgrablencov. Ar je Bog pravičen, bo povrno tem nedužnim žrtvám z smilenov plačov na drugom sveti, čaka pa nesmilena kaštiga za krivce teh grozodejstev na tom i drugom sveti.

Finci pred Zvezov narodov.

Na prošnjo Fincov je 40 držav poslalo v Ženevo svoje zastopnike na sejo Zveze narodov, da sklenejo potrebne ukrepe proti Rusiji, ki je po vsoj krivici napadnola mali narod. Zastopnik Finske, Holski, je dao pretresljivo sliko od divjega napada boljševikov. Zveza narodov je poslala ultimát Finskoj i Ruskoj, da v 24 vóraj morajo henjati sovražnosti.

Kobilje. Preminoči teden je naše vučitelstvo priredilo v šoli Miklošov večer. Obdarivana so bila ne samo šolska deca, nego tudi mali, ki še v šolo ne hodijo. Dobrodelna prireditelj je hvalevredna.

Dr. Korošec častni doktor ljubljanske univerze.

Decembra 11. je senat univerze v Ljubljani odobrio sklep pravne fakultete, s šterim je dr. Korošec soglasno izvoljen za častnoga doktora prava. Slovesna promocija se bo vršila 17. decembra na vseučilišči.

Žrtve svetovne bojne so dobile v Ljubljani svoj novi dom.

Novo skupno grobnico za v Ljubljani pokopanih 5633 vojakov iz svetovne bojne so blagoslovili dr. Rožman Gregorij, ljubljanski škof v nedelo. Na jezero naroda se je zbralo pri žalnoj slovesnosti z odličniki naše države i z konzuli tujih držav. Iz žar je plapolelo ogenj, gda je začeo polkovnik Andrejka Viktor tolmačiti zgodovino grobnice. V krasnom govori so prevz. g. knezoškof omenili dužnost zahvale i sočutja do pokojnih, dr. Adlešič, ljubljanski župan je pa vzeo v pretreslivom govori od 6000 sprhnjenih src, v šterih je vgnanola do smrti verna ljubav do domovine, štera so zagorela zadnjih hip po staršaj, ženaj, deci, šterim je bojna izpila krv-grobnico v varstvo mesta Ljubljane.

Že na ruske železnice.

Gda so Finci zvedli, da Rusija pošila nove čete od Murskoga proti njim, so njihovi letalci začeli bombe metati na Ruske železnice i tanke pa so železniške proge presekali, več tankov pa vničili.

Amerikanska pomoč Fincom.

Združene države so poslale deset milijonov dolarov Finskoj na pomoč.

Velike zgube na morji.

V zadnjih desetih dnevaj je potoplenih 20 trgovskih ladj z 77 jezero tonami; več kak 27 jezero ton so mele ladje nepristranskih držav. Anglija je zgubila dve velikivi petrolejskivi ladji. Angleži trdijo, da potopijo več nemških podmornic, kak je Nemči gradijo. Nemci to zanikajo i pravijo, da zdaj hitrej gradijo podmornice kak v svetovnoj bojni i te so vsaki den edno novo postavili na morje.

Ženitbeni razglas.

Poredoš Jožef iz Pince stopa v hišni zakon z Ternác Anov, ki stanuje v Tornylszentmiklós-i na Madjarskom. Ozavajo se zavolo toga, da ki bi znao kakši zadržek proti sklepanji zakona, naj to javi našoj civilnoj oblasti.

Proda se

15 ha veliko posestvo

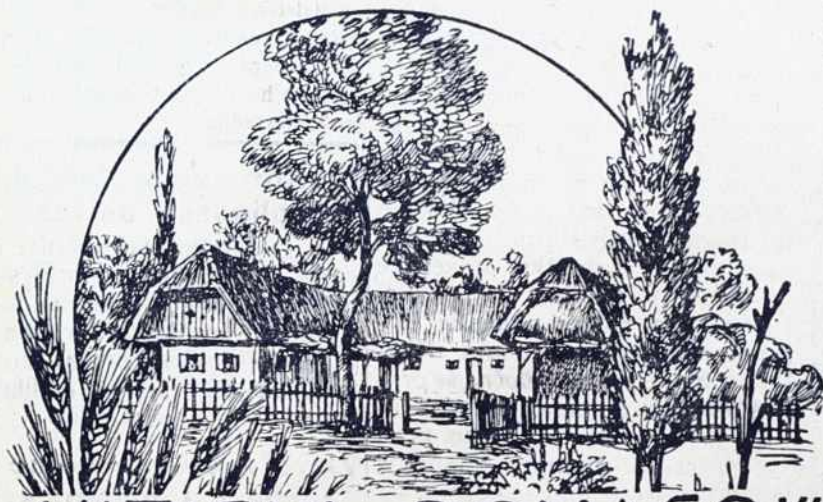
ob banovinski cesti v dobroobdelanem stanju, 10 km od Ptuj, od železniške postaje Moškanjci 3 km. Hišno in gospodarsko poslopje je zidano in v najboljšem stanju. — Poizvedbe pri Dr. Visenjak Alojzu, advokatu v Ptuj.

Vabilo

na občni zbor članov Društva za zaščito interesov vlagatelj biveš budimpeštanske pošne hranilnice v Dolnji Lendavi, ki se bo vršil dne 26. decembra 1939. ob 10. uri predpoldne v občinski posvetovalnici v D. Lendavi s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo predsednika.
2. Volitev enega odbornika.
3. Poročilo nadzornega odbora.
4. Predlogi.

Predsedstvo.

„HIZICKI DOMAČOJ“

Gaber Johana, Hof Karft. Preč. g. urednik! Z imenom Jezušovim i Marijinim vas najlepše pozdravim. Lepo se vam zahvalim na rednom pošiljanju Novin, tak težko je pričakujam vsako nedelo, na veliko veselje so mi tu v tujini. Veliko veselje nam je tudi napravilo v tujini pastirsko pismo, štero so nam poslali prevzvišeni g. knezoškof. Nemrem popisati moje radosti, štero sam občutila, kda sam prečela prelepo pismo. Veliko veselje mi je prišlo v dušo, počutila sam se, kak da bi bila med mojimi dragimi v domovini. Za to pismo se vam, prevzvišeni g. knezoškof, najlepše zahvalim. Naj vam Vsemogočni Oča obilno poplača vso Vašo dobroto i skrb, štero žrtvujete za nas izseljence. Bog Vas živi. — Pozdrav pošilamo svojim staršom, bratom, sestri, vsaj rodbini i sosedom i preč. g. domačim duhovnikom. Pozdravljam izs. duh. g. Škafara i g. Camplina ino vse izseljence v Franciji i Nemčiji.

Žokš Alojz, Altmühl. Dragi g. urednik! Hvalen bodi Jezuš Kristuš i Marija, to je moj prvi

pozdrav, šteroga vam pošilam iz severne Nemčije. Naznanim vam, da Novine redno dobivam i se vam lepo zahvalim za to dobroto. Novine so mi edino veselje i tolažba v tujini. Najpre si prečtem nedeljski evangelij i to me še posebno veseli, da ga najdem v Novinaj. K službi božji nemrem hoditi. Do najbližnje cerkvi mam 2 v.ri. Vsako nedelo moram do 9. v.ore delati, te mi je pa že ne mogoče priti v cerkev, ka je prekesno. Zato so mi Novine na tem vekšo tolažbo i se vam še ednok zahvalim na rednom pošiljanju. V njih najdem tudi lepe navuke, po šteri se ravnam, da ne zablodim s prave poti. G. urednik, želem vam lübo zdravje od našega Gospoda Jezuš Kristuš i Marije. Naj vas Bog občuva ešče duga leta pri zdravju, da bote mogli po Novinaj voditi nas izseljence v tujini. Bog vas živi. Pozdravljam svoje domače, oč, brate i neveste, celo rodbino i soside, celo Slov. Krajino, posebno pa gračko faro i njene duhovnike. Pozdravljam svojo rojstno ves Kruplivnik i ostanem z Bogom do veseloga videnja.

Pred par dnevi sam se napoto v svet, da vidim kaj zanimivoga. Kda pridem v prvo ves, vidim na ednom prec velkom dvorišči na sredini vesi, gde na sredi dvorišče stojijo kola z lestvicami. Na kolaj je sedo eden moški i je držo v ednoj roki bič, v drugoj pa čugle, a ženski dve sta pa pregale konje. Gda to vidim, si mislim, dobro de iti za temi, tu mo gvüšno kaj zanimivoga vido. Resan, tak pomali idem za njimi. Pridem na travnik, na šterom so nakladali tej ljudje otavo. Meli so že prec voz, da lejko pravim, bio je velki i lipo naklajeni. Moški je naklado, a ženska je gor metala. Gda so meli samo ešče pet plastičov malo vekši, kak krtovinjek za naklasti, se moški zosaga pa pravi: „Več nemo gor devali, ka

se meni že vrti, pa znam ger doj spadnoti.“ Ženske so njemi pravle „vej pa to nej vredno tu njavati, vej je to malo, to že denemo gori.“ Ali vse zobstom, moški malo gleda okoli, na to pa vrže doj rasoje pa doj z voza skoči i zraven proti domi začne bežati, kak da bi ga kaj odzaja ščipalo. Naj nepozabim povedati, da je te moški dober „šicar“, kak je doj vrgo rasoje z kol, je ravno vrgo na miš i jo namesti presmekno. Gda je moški ženske tam povrgo, si one zgucavajo, ka do zdaj delale, štera de šla nakladat to najgo. Nato se odloči ta starejša i ide gor na kola i naklada ešče tistih pet plastičov. Voz zvežejo ino ženska na kolaj vzeme v roke bič i čugle i brezi vse nevole pripela otavo doj z travnika i lepo domo v dvorišče.

Gospodarstvo.

Ing. M. Peternel, Lendava.

Zboljšanje naših kmetij.

Kmetovalcem v premislek!

Nekatere države so uvedle zakone, po katerih se posestva izpod pet, druge pa izpod osem oralov obdeljive zemlje ne smejo deliti. Ali bi se dalo pri nas to upeljati? Prav lahko, le ljudi nimamo, ki bi se za to stvar zavzeli in zapričeli ta pokret za delitev zemlje samo do gotove površine, kar bi bila velika korist našemu kmečkemu stanu. Ljudje, ki navadno kmeta pred svetom zastopajo in oni, ki imajo zaslužka od delitve zemljišč, te-

ga ne bodo pričeli! Moral bi to pričeti kmet sam preko svojih gospodarskih in stanovskih organizacij. Te velike naloge pa bi se morali čimprej poprijeti, dokler imamo še vsaj nekaj posestev nad 10 oralov velikosti. Torej zahteva po spremembi dednega zakona v zgoraj označenem smislu, bi bila za kmečki stan res neobhodno potrebna.

Povečanje posestva je v današnjih časih težko doseči. Zmanjšanja posestva se pa moramo varovati. Kaj bomo pa počeli, da se naše gospodarsko stanje popravi? Nič drugega, kot skušali si bomo posestvo zboljšati. Delo za oskrbovanje posestva pa si moramo urediti tako,

da bomo z najmanjšim trudom dosegli največje uspehe. Vse to je mogoče. Kako?

V poljedelstvu samem moramo, kot smo že omenili, prvo urediti vprašanje vode. Zamočvirjena zemljišča je treba osušiti, na suhih zemljiščih pa je treba uvesti namakanje.

Naša polja morajo biti pravilno in pravočasno obdelana. Da se polje dobro obdela, je potrebno strojev. Z dobrim železnim plugom lažje in hitreje izorjemo naše njive kot z lesenim. Vsak kmetovalec bi moral delati nato, da si najprej zamena svoj leseni plug z železnim. Vprašajte one, ki imajo že take pluge, ali so ž njimi zadovoljni in ali so jim plugi že plačali nabavne stroške. Vsak se bo po pravici pohvalil z železnim plugom. Treba nam je bran, okopalnikov, sejalnih strojev in slično. Eden sam ne more kupiti vsega. Če pa več ljudi skupaj kupi, je nabava cenejša in se stroj pri skupni nabavi dobro isplača. V drugih krajih naše banovine imajo kmetovalci svoje strojne zadrüge, s pomočjo katerih si skupno nabavljajo in uporabljajo stroje. Tudi to bi se pri nas dalo organizirati. Za sedaj pa pri nas stroje lahko nabavljajo za skupne uporabe živinorejske organizacije, krajevne kmečke zveze in kmetijske podružnice. Z skupnim delom se bo tudi vprašanje strojev na naših malih kmetijah rešilo.

Vprašanju izmenjave semen na se mora tudi posvečati več pažnje. Vsako seme ne prenese vsake zemlje, prav sigurno pa se tudi vsako seme še na tako dobri zemlji izrodi. Zakaj? Vsaka zemlja ni pogodna za vse rastline. Vsaka rastlina ne izkoristi zemljo enako kot druga rastlina. V tako zemljo pa pada seme več let za povrstjo. Večkrat mu pomanjkuje hrane, drugič mu je preveč vode ali pa premalo solnca, da ne dozori tako, kot bi bi bilo treba. Tako nedozorelo seme prihodnje leto ne bo dalo pričakovanega pridelka. Zato je potrebno menjati semena rastlin in sicer tako, da se nabavlja taka semena, ki bodo dala obilnejši rod in bodo dobro dozorela. Naši kmetovalci bi morali vsaj vsaka tri leta menjati seme krompirja, vsaka štiri ali pet let pa semen silja (pšenice, rži, ovs). (Dalje.)

Gospodinjstvo.

Na preprost način si lahko narediš prav okusno in zdravo pijačo, ki je zares dobra in spominja na Radensko slatino. Letos jabolka rada gnijejo. Vzemi vrč od mleka ali škaf ali sodček, ki je odprt. Gnila jabolka pomelji v to posodo, nalij sveže pitne vode in imej v kuhinji blizu tople peči. Voda ne sme segati do vrha, ker čez par dni že polagoma vre. V gnilih jabolkih so zdravi kisli sok, ki so zdravilni za čiščenje črev in želodca, hladijo žejo in povečajo apetit. Tudi čisti ta pijača kri in osveži telo. Le kar je plesnobe, tisto odreži, vsa gniloba pa je uporabna z olupki vred. Če lupiš jabolka za pogače, olupke vrzi v ta škaf. Tudi jesih je dober čez en teden. Ko piješ, odlij v skledo, pa zopet dolij sveže vode. Ko je že vsa kislina izrabljena, potem šele vrzi na gnoj. Tudi kislina voda od repe ali od zelja naj se ne poliva po tleh, ampak popije. To je tvoja domača lekarna, vraštvo, ki nič ne stane. Tako so se zdravili naši pradedje. M. Z.

Tišlarska šker z rezatjov stolicov se z proste roke oda. Več zvedite v tiskarni Balkanji v Lendavi.

Pisma vojakov iz Slovenske Krajine,

štera so v svetovnoj bojni pošilali uredništvu Novin.

Ta večjerna pisma so dokaz tiste povezanosti, štera je obstojala med Novinami i našim narodom i štera je rodila našo slobodino.

Smolko Štefan s Tirola. Pozdrav z bojnoga pola 1918. julija 3. Vu imeni Jezuš i Marije ji najpre etak lepo pozdravim: valen boji Jezuš Kristuš pa tudi želem, ka bi ji to moje malo pismo vu najjakšem zdravju ino zadovolnosti moglo gori najti. Pa jim tudi dan na znanje, ka Novine vdabljam, štere san tak dugo se čakao. Jas sam šče vala Bogi živ, liki tak sam malo pri zdravju i sam jako slab. Eti je strašno nevarno mesto, tu ednoga človeka življenje je nej krajara vredno. V kakšem božnom mestu san bio, že sam trikrat bio letos notri, gnjes pa ravno iden štrto krat notri. Vala Gos-

podnoma Bogi, san zato seli srečno v.rišeo. Lejko mi pa ešče zaj Bog tudi pomore, presveto Srce Jezušovo, ka srečno v.ri priden. Ve san jin šteo peneze poslati, pa ne jemlejo gori. Lejko de mi pa Bog pomagao, ka se včakam sabačaka, pa ji te poglednem. Eti je mrzlo, ka je šče na mestaj sneg. Pa se jim tudi v molitev zročim. Drugo jim neven pisati. Zaj ji šče ednok srca lepo dan pozdraviti, dragi brat vu Kristuš. Naj nam Bog pomaga, jin doma, nam pa eti vu tej tihinski orsagaj, šteri so tak daleč od nas. Zdaj pa z Bogom dragi brat vu Kristuš. — Amen.

Viničarski red.

O razpravah pred viničarsko komisijo je voditi zapisnik, iz katerega morajo biti razvidni predlogi strank in sklepi viničarske komisije. Kot zapisnikar se lahko pritegne občinski tajnik, ako viničarska komisija ne določi kako drugače. Zapisnik o razpravi podpisajo takoj po njenem zaključku poleg zapisnikarja vsi člani komisije. Če odkloni kateri član komisije podpis, se mora to ugotoviti v zapisniku. Utemeljeno pismeno razsodbo mora komisija izdati v roku treh dni. Podpiše jo predsednik.

§ 31. Ako se je komisija uverila, da je razlog za predčasno ukinitve službenega razmerja v krivdi vinogradnika, izreče po ugotovitvi morebitne škode, ki jo je utrpel viničar, da mora vinogradnik viničarju povrniti ugotovljeno škodo; če viničar tudi pred komisijo vztraja na predčasni ukinitvi službenega razmerja, izreče komisija, da je službeno razmerje predčasno ukinitveno in da sme viničar zapustiti službo, brž ko razsodba postane pravomočna. Če se izkaže, da je kriv viničar, obsodi komisija viničarja na povračilo morebitne škode; če vinogradnik tudi pred komisijo vztraja na predčasni ukinitvi službenega razmerja, izreče komisija, da je službeno razmerje predčasno ukinitveno in da mora viničar zapustiti službo najpozneje v 14 dneh, v primerih tč. b) in d) § 25. pa najpozneje v osmih dneh po pravomočnosti razsodbe. Na predlog stranke razsoja komisija tudi o drugih primerih povračila škode iz službenega razmerja, kakor tudi o sporih glede prejemkov.

§ 32. Proti razsodbi viničarske komisije, v kolikor se tiče ukinitve službenega razmerja (§§ 18., 19., 22., 25 in 26.), se more pri predsedniku viničarske komisije v roku 5 dni od dneva priobčitve razsodbe vložiti pritožba na nadrejeno občupravno oblastvo, ki odloča dokončno. Nadejeno občupravno oblastvo mora rešiti pritožbo glede predčasne ukinitve službenega razmerja (§§ 25. in 26.) najkasneje v 8 dneh po prejemu, glede ukinitve službenega razmerja po §§ 18., 19. in 22. pa najkasneje v roku 15 dni po prejemu.

§ 33. Stranka, ki se ne zadovolji z razsodbo viničarske komisije, v kolikor se ta tiče odškodnine, oziroma prejemkov, se more s svojim zahtevkom obrniti na redno sodišče, mora pa to storiti v roku 60 dni od dneva priobčitve razsodbe komisije.

§ 34. Izvršna razsodba komisije o povračilu škode, oziroma o dolžnosti plačila prejemkov, če se stranka ne obrne na redno sodišče, kakor tudi izvršitev razsodb komisije, oziroma občupravnega oblastva glede ukinitve službenega razmerja, se vrši po predpisih o izvršilnem postopanju pred političnimi oblastvi. Predlog je vložiti pri občini na sedežu komisije, ki je izrekla razsodbo.

§ 35. Kljub izvršnosti razsodbe o ukinitvi službenega razmerja mora stranka pred rednim sodiščem uveljaviti svoj polni odškodninski zahtevek zaradi neizpolnitve službene pogodbe, ako misli, da razsodba komisije ali občupravnega oblastva stvarno ali pravno ni utemeljena. To tožbo je vložiti v roku 60 dni po pravomočnosti razsodbe.

§ 36. Poravnave, sklenjene pred viničarsko komisijo, imajo veljavo sodnih poravnav. O poravnavi se napravi zapisnik v smislu § 29.; razen tega se izda še posebna listina, ki jo podpiše predsednik.

Posebne določbe o odškodnini pri predčasni ukinitvi službenega razmerja.

§ 37. Ako se je službeno razmerje ukinito po krivdi vinogradnika, mora ta viničarju povrniti vrednost žetve, ki bi jo viničar predvidoma dosegel na deputatni zemlji, kakor tudi stroške selitve. Ako se je službeno razmerje ukinito po krivdi viničarja, mu mora vinogradnik povrniti samo vred-

nost semena in vrednost dela na deputatni zemlji. Odškodnina ne more znašati več, kakor znaša povprečna krajevna vrednost pridelkov, oziroma dela glede na način obdelovanja na deputatni zemlji.

Pravica združevanja.

§ 38. Viničarji imajo pravico združevati se v posebna strokovna društva v zaščito svojih ekonomskih, kulturnih in socialnih interesov.

Viničarski sklad.

§ 39. Pri kraljevski banski upravi dravske banovine v Ljubljani se ustanavlja poseben viničarski sklad, v katerega se stekajo prispevki in kazni iz te uredbe. Sklad se uporablja za podporo viničarjem in njihovim sivojem v primerih dolgotrajne bolezni, onemoglosti in smrti. Natančnejša določila o plačevanju v sklad in o upravljanju in o uporabljanju tega sklada predpiše ban s posebnim pravilnikom.

§ 40. Vsak imetnik (lastnik, uživalec, zakupnik) vinograda, ki po svojem glavnem poklicu ni kmet, oziroma vinogradnik, ima pa viničarja, plača letno od pol ha vinograda, ki ga obdeluje viničar, v viničarski sklad pavšalni znesek din 100.—. Ta znesek sme ban za območje veljavnosti te uredbe po gospodarskih razmerah znižati ali zvišati. Za kmeta oziroma vinogradnika po svojem glavnem poklicu se šteje, kdor obdeluje zemljo sam ali s člani svoje rodbine, ali kdor obdeluje zemljo s pomočjo tuje delovne moči, če je sam ali so njegovi rodbinski člani fizično pretežno zaposleni v poljedelskih ali vinogradniških delih. Za kmeta se štejejo tudi osebe, ki morajo zaradi bolezni, starosti ali drugih neizbežnih razlogov obdelovati zemljo s tujimi močmi, ter nedoletni otroci kmetov in zapuščine za kmeti. V nobenem primeru se ne šteje za kmeta oseba, ki ima dohodek iz razmerja stalne javne ali zasebne službe ali z bog njegaj (upokojenec), če prejemki iz tega naslova znašajo več ko din 18.000.— letno. Prav tako se ne štejejo za kmeta pravne osebe. Vendar ne plačujejo prispevka po odst. 1. tega pragrafa pravne osebe za tiste vinograde, ki jih uživajo fizične osebe, če po zakonskih predpisih donos teh vinogradov tvori del plače užitvalcev, oziroma se jim ta donos šteje v plačo. Prav tako ne plačujejo prispevka cerkvene (ne samostanske) imovine, če je donos vinograda določen za vzdrževanje cerkve ali za kritje stroškov bogoslužja. Plačevanje pavšalnih zneskov predpisuje občupravno oblastvo prve stopnje. Proti predpisu je dopustna pritožba po določilih zakona o občnem upravnem postopku.

Pošta.

Tibolt Karol Knežev, duga je 29 din. Prosimo, da se nam te dug povrne. Gomboc Jožef, Tešanovci. Novine v Nemčijo na polleta 36 din, kalendar 10 din. Ferčak Ivan, a St. Gervasy. Na letos je duga ešče 50 din.

I 699/39 - 8.

Dražbeni oklic.

Dne 29. januarja 1940, dopoldne ob pol 11. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 22, dražba sledečih nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Hotiza, vl. št. 42 B 12, 19. 21, 5/28-inka parc. št. 56b hiša, št. 91, dvorišče, sadovnjak in del stavbe, vl. št. 247 B 1, parc. št. 57 vrt, vl. št. 258 B 1, parc. št. 58 vrt, sedaj njiva.

Cenilna vrednost Din 5.010.—

Najmanjši ponudek Din 3.341.—

Varščina Din 501.—

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najkasneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljaviti glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri. — V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v D. Lendavi, odd. II. dne 30. novembra 1939.